

Haal kennis in huis met een onderzoeker

Het rijk heeft veel ICT- en IV-gerelateerde vraagstukken die om dieper onderzoek vragen. Hbo- en wo-studenten die willen promoveren, doen hun onderzoek het liefste in combinatie met een baan met maatschappelijke relevantie. Overheid en onderzoek zijn dus een perfecte match, met I-Doctoraat als facilitator.

In de kennissessie 'Open de deur naar I-toptalent en cruciale specialistische kennis' gaf Mike Spieker van I-Partnerschap zeven redenen waarom kennisontwikkeling bij het rijk dringend nodig is (zie kader). De kwartiermaker I-Doctoraat had daarna goed nieuws. Het rijk heeft grote ambities op het gebied van ICT en digitalisering. Dat maakt haar een zeer interessante partij voor hbo- en wo-studenten die willen promoveren. Denk aan de rijksbrede kennisagenda Online Samenleving, de programma's Open op Orde en Informatiehuishouding, de ambitie om desinformatie aan te pakken en een veilige digitale overheid te zijn. Mike zei: "De rijksoverheid heeft enorm veel casuïstiek en jonge mensen doen graag onderzoek, liefst in combinatie met een baan met maatschappelijke relevantie."

Soorten onderzoeker

Het is cruciaal dat de onderzoeksvraag concreet is en aansluit bij de praktijk. I-Doctoraat kan daarbij helpen. Verschillende vormen van onderzoek zijn mogelijk: kortlopend, langlopend, al dan niet in combinatie met werken bij de overheid (dual). Langlopend onderzoek kan worden gedaan door een PhD-kandidaat van de universiteit of een PD-kandidaat van de hogeschool. Het is een achterhaald idee dat een student afgesloten in een zolderkamertje drie of zes jaar lang zit te promoveren. Vaker draait de onderzoeker een aantal dagen per week actief mee in de praktijk, in combinatie met het onderzoek. Daarmee is zijn of haar kennis direct beschikbaar voor de organisatie. De promovendus is dus vrijwel onmiddellijk van toegevoegde waarde.

Kennisportfolio

I-Doctoraat helpt beleidsdirecties en managementteams met het vertalen van beleid en I-strategie naar concrete onderzoeksvragen. Daarmee wordt een kennisportfolio opgebouwd van onderzoeksvragen die al beantwoord zijn en die nog open staan. Vervolgens gaat I-Doctoraat op zoek naar geschikte promovendi. Dat kunnen ook zittende ambtenaren zijn. In een modelovereenkomst staan de randvoorwaarden juridisch afgedekt, zoals geheimhouding en omgang met data. Ook helpt I-Doctoraat met het contract tussen de universiteit en het rijk. Wie wil starten met een promovendus houdt rekening met schaal 10 of een zittend ambtenaar, en begeleidingskosten van €5.000 tot 20.000 per jaar. Dat verschilt sterk per instelling. "Over begeleiding moet je goed nadenken," zei Mike. "Het is van belang dat een student niet aan zijn lot wordt overgelaten in de organisatie."

Casus: DUO

DUO legt het grondwerk voor de komst van vier promovendi. Het Open Talent Knowledge Centre brengt DUO alle initiatieven samen rondom het tekort aan i-kenniswerkers. DUO positioneert zich als werkgever van de toekomst en koppelt dit aan haar innovatieportfolio en ruimte voor onderzoek. “We willen van uiteenlopende deelinitiatieven naar een meer strategische en centrale aanpak,” zei Marieke Lokhorst, adviseur arbeidsmarktstrategie. “Meer variëteit in het werkaanbod en meer ruimte voor onderzoek maakt de Rijksoverheid toekomstbestendiger op meerdere fronten.”

Dit houdt onder andere in dat de uitvoeringsorganisatie anders gaat werven, namelijk door nauwer samen te werken met onderwijsinstellingen. Die beweging die nu is ingezet, loont. “Een aantal innovatiethema’s raakt ons allemaal en die moet je niet in je eentje willen doen,” aldus Nolda Tipping-Griffioen, directeur ICT. “AI, security by design, blockchain. Dat zijn complexe vraagstukken die je niet isolement kunt onderzoeken.” DUO biedt de studenten de complexiteit van de praktijk. “Daarom halen we nog steeds toptalent binnen.”

Tip van DUO: zorg dat de onderzoeksresultaten ook echt worden gebruikt in de organisatie.

Casus: Nationaal Archief

Paul van den Akker is innovatiemakelaar en strategisch adviseur open op orde bij het Nationaal Archief. Hun promovendus is 2 dagen per week “actief in het primaire proces”. De overige 3 dagen doet hij zijn PhD-onderzoek naar actuele casuïstiek. Wat deze persoon aan kennis heeft en vergaart blijft in huis omdat hij in dienst is van het Nationaal Archief. Wat hij verder nog meebrengt zijn structurele contacten met universiteiten en een structurele instroom van innovatie en nieuwe kennis. Groepen studenten doen deelonderzoeken voor hem, waardoor nog meer jong talent kennis maakt met de overheid.

Van idee tot eerste werkdag heeft ongeveer een jaar geduurd. “We zouden het nu binnen 3 maanden kunnen,” aldus Paul. Het onderzoeksvoorstel maken en financiering regelen ging rap. De formatieplek bleek lastiger, omdat het ministerie van OCW geen contracten kende van 6 jaar (de duur van het PhD-onderzoek). Dat leverde vertraging op, waardoor de beoogde kandidaat elders aan de slag ging. Een vacature op werkenvoornederland.nl leidde niet tot goede reacties. Maar studenten kijken vaker op academictransfer.nl en dat werkte veel beter. De modelovereenkomst van I-Partnerschap had iets maatwerk nodig maar uiteindelijk waren alle papieren op tijd klaar.

Grootste uitdaging tot zover bleek het creëren van draagvlak voor langdurig onderzoek. “Je moet mensen in jouw organisatie hebben die dat kunnen waarderen,” zei Paul. Ander punt van aandacht is dat verschillende belanghebbenden aan dezelfde onderzoeker gaan trekken. Onverwachte bijvangst zijn de warmere contacten met de onderwijsinstelling. “We spreken de universiteit vaker en dat leidt tot warmere contacten. Daardoor leren zij wat er bij ons speelt en wij wat het aanbod van studenten is.”

Contact Mike voor mogelijkheden

Nieuwsgierig geworden naar een eigen onderzoeker? Zie je kansen voor deelonderzoek of een kortlopend onderzoek door een groep studenten? Zin in een groep kenniswerkers in jouw organisatie of om als student aan de slag te gaan bij de rijksoverheid? Neem contact op met Mike Spieker

Mike.spieker@rijksoverheid.nl

Urgentie en noodzaak kennisontwikkeling Rijk.

1. Groeiend tekort aan hoogwaardige kenniswerkers.
2. Vergrijzing van ICT-personeel (een derde gaat binnen 10 jaar met pensioen).
3. Te weinig instroom en doorstroom (aantal sollicitaties per functie is sinds 2018 gehalveerd).
4. Steeds grotere afhankelijkheid van ICT.
5. Snelle veranderingen in ICT moeilijk bij te houden.
6. Rol van digitalisering op beleidsontwikkeling en uitvoering.
7. Grote afhankelijkheid van externe consultants met navenant stijgende kosten. In 2020 was ruim een derde extern (€862M), een stijging van van 20% ten opzichte van 2019)